

„Rozumienie wyklucza nienawiść”

Selma Lagerlof

Absolwent

Nr 27
MARZEC
2002 r.

Kwartalnik Stowarzyszenia
Absolwentów Politechniki Poznańskiej

PROFESOR BRONISŁAW KIEPUSZEWSKI ŁĄCZYŁ PRACĘ NAUKOWĄ, DYDAKTYCZNĄ I ORGANIZACYJNĄ

Pamięć o profesorze Bronisławie Kiepuszewskim jest wciąż żywa wśród jego wychowanków i współpracowników, a rozpoczęte przez niego kierunki badań kontynuują liczni uczniowie. W dowód uznania zasług profesora dla Wydziału Budowy Maszyn Politechniki Poznańskiej, w roku

jubileuszu 75 – lecia polskiego wyższego szkolnictwa technicznego w Poznaniu nadano sali wykładowej (dawnej auli) w gmachu Wydziału przy ulicy Strzeleckiej 11 Jego imię. Od 1994 roku nosi ona nazwę Auditorium profesora Bronisława Kiepuszewskiego.

***
Bronisław Kiepuszewski urodził się 24 lipca 1910 roku w Łęcznej (Lubelskie). W 1930 roku ukończył Państwowe Gimnazjum im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu. Po odbyciu służby wojskowej w Szkole Podchorążych Rezerwy Artylerii

rozpoczął w 1931 roku studia na Wydziale Mechanicznym Politechniki Warszawskiej, które ukończył w 1936 roku, uzyskując dyplom inżyniera mechanika.

W latach 1936 – 1939 pracował zawodowo w Fabryce Sa-

mochodów w Ursusie oraz w Fabryce Obrabiarek im. H. Cegielskiego, Oddział w Rzeszowie.

Nasi wychowawcy

Po wybuchu II wojny światowej przebywał w obozie jenieckim w Murnau, a w latach 1940-1944 pracował przymusowo w Państwowych Zakładach Lotniczych w Rzeszowie jako kalkulator obróbki mechanicznej. W latach 1945-1947 pełnił funkcję kierownika obróbki mechanicznej w Zakładach Przemysłu Metalowego im. H. Cegielskiego w Poznaniu w Fabryce Obrabiarek. W latach 1946-1952 był wykładowcą w Szkole Inżynierskiej w Poznaniu, pracując jednocześnie jako główny projektant i kierownik delegatury Biura Projektowania Zakładów Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego Prozamet w Poznaniu. Był również doradcą technicznym w Instytucie Techniki Ciepłej w Łodzi oraz pra-

cownikiem naukowym Centralnego Laboratorium Obróbki Plastycznej w Poznaniu w latach 1959-1961.

***

1 września 1952 roku został powołany na stanowisko kierownika Katedry Obróbki Skrawaniem na Wydziale Budowy Maszyn Szkoły Inżynierskiej w Poznaniu (następnie Politechniki Poznańskiej), którą tę funkcję pełnił nieprzerwanie do 31 sierpnia 1970 roku. Po zmianie struktury organizacyjnej Politechniki Poznańskiej pełnił aż do śmierci funkcję kierownika Zakładu Technologii Budowy Maszyn w Instytucie Technologii Budowy Maszyn. Od pierwszych lat swej działalności zawodowej miał zamiłowanie do

cd. str. 2

Podczas spotkania władz uczelni z przedstawicielami Koła Naukowego „Mechanicy” – prof. B. Kiepuszewski siedzi trzeci od lewej

OTWÓRZ INTERNETOWĄ STRONĘ SAPP!

Absolwenci Politechniki Poznańskiej z dowolnego punktu świata, mogą się dowiedzieć co dzieje się w Stowarzyszeniu Absolwentów Politechniki Poznańskiej. Jak już zapowiadaliśmy, utworzono bowiem stowarzyszeniową stronę i konto poczty elektronicznej.

Można bezpośrednio zaglądając na naszą stronę po wybraniu adresu:

<http://absolwent.put.poznan.pl>, lub strony internetowej uczelni:
<http://www.put.poznan.pl>

Na stronie „stowarzyszeniowej” znajdują się aktualne informacje o inicjatywach SAPP, władzach Stowarzyszenia, działalności Funduszu Pomocy Koleżeńskiej. Jest też: Statut SAPP, deklaracja człon-

kowska, wykaz kół. Będą też w internecie wszystkie teksty publikowane w kwartalniku „Absolwent”

Można teraz napisać do nas internetowy list i wysłać na adres: absolwent@put.poznan.pl. Wiele sobie obiecujemy po tej formie łączności z naszymi absolwentami w różnych miastach Polski, ale też z Europy i z innych kontynentów.

Ponownie prosimy: przesyłajcie też swoje adresy, żeby rozrzucony po świecie Wasi koledzy i koleżanki mogli się z wami skontaktować za naszym pośrednictwem. Może uda nam się stworzyć bazę adresów absolwentów PP, którym z szybkością poczty internetowej będziemy wysyłać wiadomości o ważnych wydarzeniach na uczelni i w Stowarzyszeniu. Internet może nas jeszcze bardziej zbliżyć!

absolwent@put.poznan.pl

PROFESOR BRONISŁAW KIEPUSZEWSKI ŁĄCZYŁ PRACĘ NAUKOWĄ, DYDAKTYCZNĄ I ORGANIZACYJNĄ

cd. ze str. 1

pracy naukowo-badawczej. Pierwsze badania rozpoczął już w 1936 roku. Dotyczyły one noży Fellowsa do obwiedniowej obróbki uzębień. Próby zostały uwieńczone powodzeniem i pierwsze w Polsce noże Fellowsa zostały wyprodukowane w 1937 roku. Wyniki tych pionierskich badań zostały opublikowane w 1939 roku w Przeglądzie Mechanicznym nr 4. Była to pierwsza w kraju publikacja dotycząca tej problematyki.

Po wojnie badania te Profesor uzupełnił i ogłosił drukiem w 1948 roku, przyczyniając się w ten sposób do uruchomienia w kraju antyimportowej produkcji kosztownych narzędzi. Praca w przemyśle zaowocowała również innymi osiągnięciami, jak na przykład opracowaniem technologii i nadzorem nad wykonaniem pierwszej w Polsce turbiny gazowej, sprężarki osiowej oraz skomplikowanego multiplikatora prędkości obrotowej.

Objęcie funkcji kierownika Katedry Obróbki Skrawaniem oraz liczne obowiązki organizacyjne związane z budową laboratoriów i ich wyposażeniem, jak również kształceniem studentów i młodej kadry naukowo-dydaktycznej, nie zmniejszyły pasji twórczej profesora w pracach nad konstrukcją i technologią narzędzi do uzębień ewolwentowych i uzwojeń oraz innych narzędzi skrawających.

Obecnie problematykę badawczą Katedry kontynuują 4 zakłady w Instytucie Technologii Mechanicznej, a mianowicie: Zakład Projektowania Technologii, Zakład Metrologii i Systemów Pomiarowych, Zakład Obróbki Skrawaniem oraz Zakład Informatyzacji Systemów Produkcyjnych.

W latach 1954-1955 prof. B. Kiepuszewski pełnił funkcję dziekana Wydziału Budowy Maszyn, a od 1955 do 1959 roku był prorektorem Politechniki Poznańskiej ds. nauki oraz ds. nauczania.

Pomimo licznych obowiązków organizacyjnych i pełnionych funkcji profesor intensywnie rozwijał wraz z zespołem współpracowników rozpoczęte jeszcze przed wojną badania naukowe, publikował artykuły i re-

feraty, rozwijał i unowocześniał dydaktykę w zakresie specjalności „obrabiarki, narzędzia i technologia budowy maszyn” oraz kształcił młodą kadre z ośrodka poznańskiego oraz innych uczelni krajowych.

Głównym nurtem działalności badawczej Profesora w Politechnice Poznańskiej była technologia uzębień i uzwojeń, obróbka skrawaniem i narzędzia oraz metrologia techniczna. Z zakresu technologii uzębień stworzył od podstaw ośrodek, który do dnia dzisiejszego kontynuuje zainicjowane przez niego kierunki badawcze. W 1958 roku jako pierwszy w kraju podjął kompleksowe badania uzębień i przekładni o zarysach łukowych typu Wildhabera-Nowikowa. Badania te charakteryzowały się kompleksowością w zakresie programu i metodyki.

Tablica pamiątkowa poświęcona prof. B. Kiepuszewskiemu

Dotyczyły optymalizacji zarysów, budowy i badania właściwości skrawanych narzędzi, techniki pomiarowej oraz właściwości eksploatacyjnych przekładni.

Wraz z rozwojem kadrowym Katedry, unowocześnianiem bazy laboratoryjnej, przy ścisłej

Władze PP w latach 1956-1959 – (od lewej): prof. Roman Kozak, prof. Bronisław Kiepuszewski i dr Franciszek Zeidler

współpracy z przemysłem oraz innymi ośrodkami naukowymi, rozszerzył dominującą dotąd problematykę badawczą z zakresu technologii uzębień o badania skrawalności różnych materiałów, dynamiki procesu skrawania, statystyczną kontrolę jakości produkcji oraz obróbkę powierzchniową zgniotem (nagniatanie). Z tej problematyki w latach 1964-1972 wypromował 15 doktorów nauk technicznych, spośród których 6 osób jest obecnie profesorami w politechnikach: Poznańskiej, Gdańskiej i Rzeszowskiej.

Znaczącym osiągnięciem Profesora była obszerna praca „Technologia budowy maszyn”, wydana przez PWT w Warszawie w 1960 r., ciesząca się uznaniem środowisk akademickich i przemysłowych w kraju. Był również autorem 2-tomowego skryptu „Podstawy obróbki metali skrawaniem” wydanego przez Politechnikę Poznańską, współautorem 2 monografii oraz autorem lub współautorem 52 publikacji krajowych i zagranicznych.

Profesor przywiązywał dużą wagę do praktycznego zastosowania prac badawczych i rozwiązań konstrukcyjnych w przemyśle. Opracował i wdrożył wraz z zespołem kilkadziesiąt prac konstrukcyjnych i technologicznych. Utrzymywał stałe kontakty zawodowe z wieloma zakładami przemysłowymi w kraju, a szczególnie w Wielkopolsce.

Przez 2 kadencje, w latach 1956-1960 był między innymi przewodniczącym Sekcji Obrabiarek i Narzędzi Oddziału Wojewódzkiego SIMP w Poznaniu. Duże doświadczenie i osiągnięcia praktyczne, uznany i ceniony

dorobek publikacyjny profesora, cechy charakteru, były podstawą niekwestionowanego autorytetu, jakim cieszył się w środowisku krajowym.

Uwzględniając skrupulatność, rzetelność i wysokie wymagania merytoryczne, należy szczególnie podkreślić ogromną pracę wykonaną podczas recenzowania 28 prac doktorskich, 4 prac habilitacyjnych, 32 wniosków awansowych dotyczących tzw. stanowisk samodzielnych profesorów i docentów. Był wieloletnim członkiem Senatu Akademickiego Politechniki Poznańskiej.

Profesor B. Kiepuszewski był człowiekiem uczciwym, skromnym, wyrozumiałym i cierpliwym. Potrafił efektywnie łączyć pracę naukową, dydaktyczną i organizacyjną. Inspirował działalność współpracowników i studentów. W uznaniu osiągnięć był odznaczony i wyróżniony między innymi Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem X-lecia PRL, Złotą Odznaką Honorową SIMP, licznymi nagrodami. Senat Politechniki Poznańskiej wyróżnił wybitnego profesora medalem „Za Zasługi dla Uczelni”.

W 1973 roku Rada Wydziału Mechaniczno-Technologicznego i Senat Akademicki Politechniki Poznańskiej jednomyślnie poparli wniosek o nadanie prof. B. Kiepuszewskiemu tytułu naukowego i stanowiska profesora zwyczajnego. Nie doczekał się jednak nominacji. Zmarł 19 listopada 1974 roku.

Opracowanie:
Jan Chajda
Mieczysław Kawalec
Zenobia Weiss
Kazimierz Wieczorowski

ZEBRANIE KOŁA Z REFERATAMI

Podczas listopadowego zebrania Koła SAPP nr 10, grupującego absolwentów różnych wydziałów i roczników zamieszkających w Gorzowie Wielkopolskim i okolicach, oprócz rozmów o działalności Stowarzyszenia, zamierzeniach i realizowanych aktualnie sprawach, zostały przedstawione przez pracowników Politechniki Poznańskiej dwa referaty.

Sekretarz Fundacji na rzecz rozwoju Politechniki Poznańskiej Grzegorz Musiał przedstawił zarys powstania Fundacji, cele działalności oraz sposoby ich realizacji. Najwięcej miejsca poświęcił prowadzonej przez Fundację, w bardzo szerokim zakresie działalności gospodarczej. Obejmuje ona m. in. specjalistyczne usługi naukowo – badawcze, informatyczne, marketingowe i reklamowe, różnego rodzaju ekspertyzy, prowadzenie kursów i szkoleń, a również działalność wydawniczą, obrót licencjami i prawami autorskimi.

Drugi referat przedstawiony przez Mariana Stroińskiego z Zakładu Metrologii i Systemów Pomiarowych dotyczył diagnostyki termowizyjnej. Był to temat związany z działalnością Fundacji, ponieważ jeden z jej zespołów wykonuje odpłatnie takie usługi. Omawiane przykłady wykonanych prac i sporządzona dokumentacja wywołały długą i ożywioną dyskusję.

Organizacja tego zebrania mimo woli przeniosła nas do międzywojennych czasów działalności Stowarzyszenia, kiedy w programie spotkań były odczyty na tematy fachowe, przygotowywane przez absolwentów. (S. O.)

MAMY... PREZYDENTA!

Prof. dr hab. inż. Lech Zimowski, szef Międzynarodowego Studium Podyplomowego Planowania Przestrzennego na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej, został prezydentem Europejskiej Unii Inżynierów, Architektów i Planistów w Brukseli. Do prezydium tej organizacji weszli też między innymi Portugalczyk prof. Rui Brochado i Marokańczyk architekt Ali Ouhmid, którzy zdobyli tytuły naukowe... na Politechnice Poznańskiej. (IN)

POŻEGNALIŚMY H. PERZA

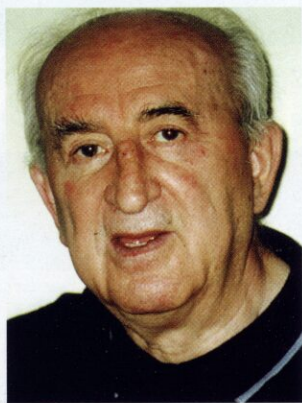
3 sierpnia 2001 roku zmarł kol. Henryk Perz urodzony w 1922 roku w Poznaniu. W 1949 roku ukończył wydział elektryczny Szkoły Inżynierskiej, pracował kolejno w Radiofonizacji Kraju, Telekomunikacji i do emerytury w Energoprojekcie.

W styczniu 1940 roku został zwerbowany z pseudonimem konspiracyjnym „Antonio” do Wielkopolskiej Organizacji Wojskowej i aresztowany już 19 lutego 1940 roku. Oskarżony o przynależność do WOW został skazany na 7 lat karnego obozu. Pobyt w więzieniach hitlerowskich trwał prawie 62 miesiące i obejmował Fort VII, Wronki, Rawicz, Berlin Spandau oraz przymusową pracę w Niemczech.

Pamiętamy Jego godne podziwu zaangażowanie w kultywowanie więzi koleżeńskich z koleżankami i kolegami ze studiów i organizowaniu regularnych niezapomnianych corocznych spotkań, których brak odczuwamy teraz z żalem. Został odznaczony Krzyżem Kawalerskim OOP, Krzyżem Armii Krajowej i innymi odznaczeniami.

H. Perz został pochowany w 8 sierpnia 2001 roku na cmentarzu górczyńskim w Poznaniu.

Alfons Prymka

Najlepsze życzenia z okazji Świąt Wielkanocnych

składa

Zarząd Stowarzyszenia Absolwentów
Politechniki Poznańskiej
i redakcja „Absolwenta”

KRÓTKO Z POLITECHNIKI

- Rozpoczął działalność nowy Wydział Informatyki i Zarządzania, którego dziekanem został prof. dr hab. inż., Leszek Pacholski, a prodziekanami: dr hab. inż., Zbyszko Królikowski, dr hab. inż. Andrzej Patecki i dr hab. inż. Stefan Trzcieleński. W skład Wydziału wchodziły instytuty: Informatyki, Inżynierii i Zarządzania oraz Sterowania i Inżynierii Procesów.
- Tytuł doktora honoris causa PP nadano prof. dr hab. inż. Edmundowi Zavadskasowi z Litwy.
- Jubileusz 50-lecia obchodzi Chór Męski Politechniki Poznańskiej „Cantamus”, którym obecnie kieruje Jacek Benn. Chór ma w dorobku ponad 700 koncertów i 34 trasy koncertowe.

NAJPIERW WYBORY WŁADZ UCZELNI

Dobiega końca trzeci rok kadencji obecnego kierownictwa uczelni. Senat powołał komisję wyborczą, która przeprowadzi wybory władz rektorskich i innych.

Do 11 marca można było zgłaszać kandydatów na funkcję rektora uczelni, którego wybór zaplanowano na 25 marca. W następnej turze zgłasza się kandydatów na prorektorów, a 26 kwietnia będą znani kandydaci na dziekanów. Po dokonaniu ich wyborów, przyjdzie pora wyborów prodziekanów, dyrektorów instytutów i kierowników katedr oraz zastępców dyrektorów instytutów i kierowników zakładów.

Akcja wyborcza skończy się w czerwcu.

NASTĘPNYCH PIĘĆ NOMINACJI PROFESORSKICH

Aż pięciu nauczycielom akademickim Politechniki Poznańskiej prezydent Aleksander Kwaśniewski wręczył w styczniu nominacje profesorskie. Otrzymali je doktorzy habilitowani inż.: Jerzy Brzeziński, Zbigniew Kłos i Ryszard Nawrowski oraz profesorowie nadzwyczajni: Jan Kołodziej i Jan Skowroński.

POSIEDZENIE ZARZĄDU SAPP

NASI ABSOLWENCI „NA URZĘDACH”

W dniu 23 lutego 2002 r. odbyło się kolejne posiedzenie Zarządu Stowarzyszenia Absolwentów Politechniki Poznańskiej.

1. Przewodniczący Stowarzyszenia prof. Zbigniew Stein z okazji pierwszego spotkania w Nowym Roku życzył członkom Zarządu aktywnej i owocnej działalności w bieżącym roku. Omówił również główne problemy nurtujące Stowarzyszenie m. in. brak zainteresowania członkostwem i działalnością w Stowarzyszeniu najmłodszych absolwentów i trudności w pozyskiwaniu reklam i członków wspierających dla finansowania kwartalnika „Absolwent”. Wyrzucił przekonanie, że w ich rozwijaniu powinna pomóc strona internetowa Stowarzyszenia, która uruchomiona została na serwerze Politechniki.
2. Trudności, jakie napotkaliśmy przy opracowaniu strony internetowej Stowarzyszenia, omówił Zygmunt Kosmała. Zaprosił obecnych na jej prezentację. Przypomniał również, że poczta elektroniczna

pod adresem absolwent@put.poznan.pl działa od początku stycznia.

3. Marian Przybylski z koła warszawskiego i Zygmunt Kosmała podali nazwiska absolwentów naszej Uczelni, którzy zajmują znaczące stanowiska w rządzie, władzach samorządowych i kierownictwach firm, poprzez których można by zabiegać o wsparcie działalności Stowarzyszenia.
4. Omówiono przygotowania do wydania kolejnego „Absolwenta”, poinformowano o przewidywanych do publikacji artykułach i poczynionych staraniach o finansowe zabezpieczenie dla czterech numerów w bieżącym roku.
5. Władysław Lutomski – skarbnik Stowarzyszenia przedstawił zestawienie przychodów i rozchodów w roku 2001 i stan środków finansowych na dzień 31.12.2001. Skierowano prośbę do Komisji Rewizyjnej o przeprowadzenie rocznej kontroli działalności Stowarzyszenia.
6. Zygmunt Kosmała zaproponował utworzenie w „Absolwencie” rubryki, w któ-

rej drukowano by anegdoty absolwentów z okresu studiów, których tak wiele krąży w naszych wspomnieniach.

7. Przyjęto dwóch nowych członków oraz skreślono 28 członków z kół numer 3, 13 i 19, z powodu nie opłacania składek.
8. Termin następnego zebrania ustalono na 25 maja 2002 r.

Mirosława Owsianowska

FUNDUSZ POMOCY KOLEŻEŃSKIEJ MA SWOJE KONTO

W uzupełnieniu do zamieszczonej w poprzednim „Absolwencie” informacji o powołaniu Funduszu Pomocy Koleżeńskiej informujemy, że założone zostało oddzielne subkonto FPK o numerze:

**PKO BP III O /Poznań
nr. 10204043-15020-270-201**

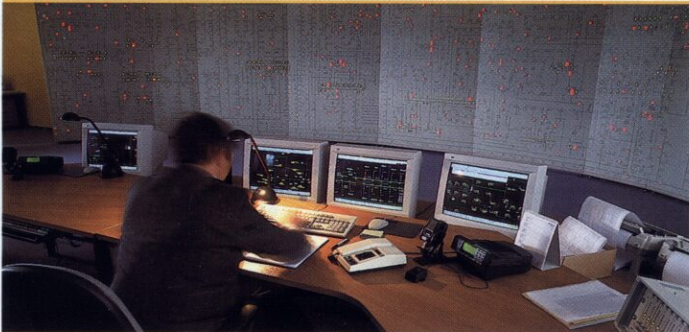
Zachęcamy do finansowego wsparcia Funduszu i przekazywanie wpłat w formie darowizny na ww. konto.

„Energetyka Poznańska SA” jest członkiem wspierającym Stowarzyszenia Absolwentów Politechniki Poznańskiej

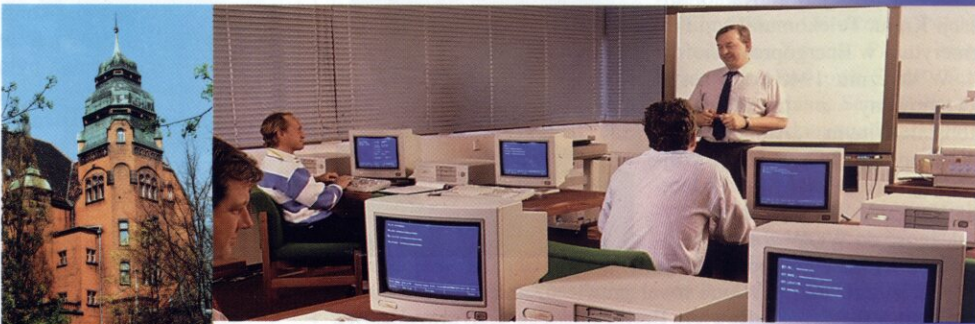
Energia dla Wielkopolski

Energetyka Poznańska S.A., ul. Nowowiejskiego 11, 60-967 Poznań, tel. (61) 856 1000, fax (61) 856 1117, <http://www.epsa.pl>, e-mail: epsa@epsa.pl

nasi pracownicy...

...to też absolwenci Politechniki

WYDAWCA: Stowarzyszenie Absolwentów Politechniki Poznańskiej
REDAGUJE ZESPÓŁ: Janusz Bekas (redaktor prowadzący), Marian Bień,
Stanisław Olejniczak, Zbigniew Tomaszewski
NAKLAD: 2 000 egzemplarzy

nie zamówionych materiałów nie zwracamy, zastrzegamy sobie możliwość zmian redakcyjnych w materiałach nadesłanych.

ADRES REDAKCJI: 60-965 Poznań, pl. M. Skłodowskiej-Curie 5,
tel. 0-61/665-35-02

KONTO: PKO BP III/O Poznań 10204043-15020-270-1
Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Egzemplarz bezpłatny.